

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 04.02.1998, sp. zn. 11 Nd 23/98, ECLI:CZ:NS:1998:11.ND.23.1998.1

Číslo: 16/1999

Právní věta: Převzetím cizí věci pachatelem s tím, že s ní bude určitým způsobem nakládat, ještě nejsou naplňovány zákonné znaky objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1 tr. zák. Místo, kde pachatel věc převzal, proto není místem spáchání tohoto trestného činu ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 tr. ř., pokud se liší od místa, kde si pachatel věc přisvojil. U trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák. nelze vyloučit, že k jednání pachatele dojde na jiném místě, než na kterém nastal nebo měl nastat následek (účinek) trestného činu (tzv. distanční delikt). O takový případ však nejde, jestliže pachatel, který má v souladu se svěřením cizí věc u sebe, na místě, jež je odlišné od bydliště poškozeného, si ji přisvojí a tím způsobí poškozenému škodu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 04.02.1998

Spisová značka: 11 Nd 23/98

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Příslušnost soudu

Předpisy: 141/1961 Sb. § 18 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud rozhodl ve sporu o příslušnost mezi Městským soudem v Brně a Obvodním soudem pro Prahu 4 tak, že příslušný je Obvodní soud pro Prahu 4.

Z odůvodnění:

Dne 22. 11. 1996 byla u Městského soudu v Brně podána obžaloba na J. F. pro trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák., kterého se podle obžaloby dopustil tím, že dne 19. 9. 1990 ve večerních hodinách v Brně před hotelem G. převzal od R. K. částku 150 000 Kč v hotovosti za účelem koupě obrazu malíře Emila Filly, což do současné doby neprovedl, peníze jmenovanému nevrátil a poškodil tak R. K. o částku 150 000 Kč.

Usnesením ze dne 15. 1. 1997 sp. zn. 4 T 262/96 Městský soud v Brně postoupil podle § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. věc Obvodnímu soudu pro Prahu 4 jako soudu věcně i místně příslušnému. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že ke spáchání stíhaného trestného činu došlo

mimo obvod Městského soudu v Brně, neboť v Brně obviněný pouze převzal od poškozeného R. K. částku 150 000 Kč na zakoupení obrazu. K jednání, které spočívalo v tom, že si svěřené peníze přisvojil, došlo až později, a to mimo obvod Městského soudu v Brně. S ohledem na skutečnost, že obviněný má trvalé bydliště v obvodu Obvodního soudu pro Prahu 4, byla věc postoupena tomuto soudu.

Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 19. 11. 1997 sp. zn. 3 T 182/97 podle analogie § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. vyslovil svou nepříslušnost a předložil věc Nejvyššímu soudu ČR k rozhodnutí sporu o příslušnost. Podle názoru Obvodního soudu pro Prahu 4 se jedná o distanční delikt, u něhož místem spáchání trestné činnosti je jak místo, kde došlo k jednání pachatele, tak místo, kde došlo k jeho následku. Proto jsou ve věci místně příslušné jak Městský soud v Brně, tak Obvodní soud pro Prahu 4. Za situace, kdy obžaloba byla podána u Městského soudu v Brně, je podle § 22 tr. ř. příslušný právě Městský soud v Brně. Proto Obvodní soud pro Prahu 4 vyslovil svou nepříslušnost k projednání této věci.

Nejvyšší soud České republiky rozhodující o tomto sporu o příslušnost (§ 24 tr. ř.) shledal, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Obvodní soud pro Prahu 4.

Podle § 18 odst. 1 tr. ř. řízení koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán.

Podle obžaloby se obviněný J. F. měl dopustit trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák. tak, že v Brně převzal od poškozeného R. K. částku 150 000 Kč za tím účelem, aby pro něho koupil obraz malíře Emila Filly, což neučinil a peníze nevrátil.

Jestliže na základě dosud provedených důkazů je ve výše popsaném skutku spatřován trestný čin zpronevěry, pak tento trestný čin nebyl spáchán již samotným převzetím peněz za účelem koupě obrazu. Přisvojení si cizí věci, která byla pachateli svěřena, spočívá v jednání, kterým pachatel s takovou věcí naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla dána do dispozice, a to způsobem, jímž maří účel svěření. Jinak řečeno, pouhé převzetí cizí věci pachatelem s tím, že s ní bude určitým způsobem nakládat, ještě nenaplnuje zákonné znaky objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1 tr. zák.

Obviněný J. F. bydlí v Praze 4 a poškozený R. K. v Havířově. Cestu do Brna podnikli jen za účelem předání peněz na koupi obrazu, který měl být zakoupen v Praze.

Pokud obviněný v Brně pouze převzal peníze za účelem zakoupení obrazu, a teprve poté, co se ukázala koupě obrazu nereálná, se rozhodl peníze poškozenému nevrátit, přičemž v Brně k žádnému jinému jednání vůbec nedošlo, pak je zřejmé, že stíhaný skutek byl spáchán mimo obvod Městského soudu v Brně. V tomto směru obvodní soud patrně přehlédl, že shodný právní názor je již obsažen v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 1997 sp. zn. Ntdn 1/97, kterým bylo v posuzované věci rozhodováno o návrhu Městského soudu v Brně na její odnětí a přikázání jinému soudu.

Z hlediska naplnění znaků objektivní stránky skutkové podstaty žalovaného trestného činu je rozhodné jen jednání, které následovalo poté, co se ukázalo, že obraz zakoupit nelze. Tedy jednání odvíjející se od rozhodnutí obviněného za této situace nevrátit převzaté peníze. Teprve tehdy mohlo dojít k přisvojení si svěřené cizí věci a způsobení majetkové újmy poškozenému ve smyslu ustanovení § 248 tr. zák.

K blíže nekonkretizované úvaze obvodního soudu o tzv. distančním deliktu lze uvést, že ani u trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák. není vyloučeno, aby k jednání pachatele došlo na jiném místě, než na kterém nastal nebo měl nastat následek (účinek) trestného činu. V posuzované věci však o tento případ nejde. Jestliže obviněný měl u sebe cizí věc (tj. částku 150 000 Kč), která mu

byla poškozeným předána, a později se rozhodl jednat v rozporu s účelem jejího svěřeni tak, že převzaté peníze poškozenému nevrátil, čímž mu současně způsobil škodu, nejde o tzv. distanční delikt. Následek (účinek) trestného činu nenastal na jiném místě, než na kterém obviněný vykonal jednání naplňující objektivní stránku skutkové podstaty žalovaného trestného činu.

Jestliže obviněný tímto způsobem jednal ve svém bydlišti, tj. v Praze 4, je nepochybně dána příslušnost Obvodního soudu pro Prahu 4.

Proto Nejvyšší soud dospěl k závěru, že postup Městského soudu v Brně jako soudu místně nepřislušného odpovídá zákonu. S ohledem na uvedené skutečnosti rozhodl ve sporu o příslušnost tak, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Obvodní soud pro Prahu 4.